

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ
МОДЕЛІ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ
ВІДНОСИН: ВИКЛИКИ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ
АСПЕКТИ»**

**30 ЛИСТОПАДА 2022 РОКУ
М. УЖГОРОД**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Кафедра фінансів і банківської справи
Департамент фінансів Закарпатської обласної державної адміністрації
Закарпатський регіональний центр соціально-економічних і гуманітарних
досліджень НАН України

**ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ
ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ ВІДНОСИН:
ВИКЛИКИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ**

**Збірник матеріалів
VII Всеукраїнської науково-практичної конференції
(30 листопада 2022 р., м. Ужгород)**

Ужгород - 2022

*Затверджено
Вченою радою економічного факультету
Ужгородського національного університету,
протокол № 5 від 07.12.2022 року*

Редакційна колегія:

Варцаба В. І. – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Чубарь О. Г. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Огородник В. О. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Заславська О. І. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Мінкович В. Т. – ст. викладач кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Мулеса Е. В. – аспірант кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

- Т 65** Трансформація національної моделі фінансово-кредитних відносин: виклики глобалізації та регіональні аспекти: збірник матеріалів VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Ужгород, 30 листопада 2022 р.) – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2022. – 225 с.

Збірник укладено за матеріалами VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Трансформація національної моделі фінансово-кредитних відносин: виклики глобалізації та регіональні аспекти», яка відбулася 30 листопада 2022 р. у ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Матеріали авторів містять різні точки зору з теоретичних та прикладних засад розвитку фінансової системи держави та регіонів, які охоплюють: проблематику бюджетно-фінансової автономії в умовах децентралізації; діяльності суб'єктів грошово-кредитного ринку; удосконалення механізмів фінансового менеджменту підприємництва; фінансів підприємств; актуальні проблеми реалізації митної політики держави; методичні та практичні засади оціночної діяльності, що в сукупності виступають ключовими факторами процесу перебудови національної та глобальної моделі фінансово-кредитних відносин.

***Матеріали друкуються в авторській редакції.** Редакція не завжди поділяє думку та погляди авторів. Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, назв, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.*

Протягом останнього десятиліття світовий біржовий ринок значно розростається по усіх регіонах світу. У 2020 році торгова активність на світових біржових ринках деривативів досягнула 46,77 мільярда угод. У кожній частині світу з'являються нові біржі, які здійснюють біржові операції переважно фінансовими інструментами. Зараз у світі налічується близько 180 фондових і близько 50 міжнародних товарних бірж. Варто зазначити, що в багатьох країнах світу працює лише одна біржа. Проте аналіз статистики Futures Industry Association показує, що найбільший вплив на розвиток біржової торгівлі мають 10 провідних бірж і біржових асоціацій світового ринку, які забезпечують близько 60% біржової торгівлі.

Біржа, як невід'ємна частина ринкової інфраструктури, не повинна мати «кордонів» для торгівлі. Принципи подальшого розвитку фондового ринку повинні базуватися на інтеграції незалежних бірж, відкритті доступу, інтеграції правил торгівлі та інформаційних систем, розширенні нових інструментів, техніко-економічному обґрунтуванні реалізації цих заходів поетапно. Доцільним було б створення універсального фондового ринку, який функціонував би за принципами регульованого міжнародного ринку та міг інтегруватися в світовий біржовий інтернет простір за допомогою сайтів або додатків.

Список використаних джерел:

1. Калюжна Ю. П., Яснолоб І. О., Черненко К. В. Основи біржової торгівлі на шляху до виходу на світові зернові ринки. Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку». Випуск 66. 2022. С. 67–72.
2. Ковальчук С. В., Дражниця С. А., Карпенко В. Л. Світові тренди та тенденції розвитку біржової торгівлі на сучасному етапі. Підприємництво і торгівля. 2018. Вип. 23. С. 10-14. URL <http://journalslute.lviv.ua/index.php/pidpr-torgi/article/view/52/47>
3. Крохмаль Т.М. Біржова справа: Бібліографічний покажчик. Запоріжжя: ЗНТУ, 2005. С. 3
4. Солодкий М. О. Біржовий ринок: навч. посіб. Київ: Аграрна освіта. 2010, С. 564.

Ірина Чкан, к.е.н., доцент

Ірина Мазурова, здобувач ступеня вищої освіти «Магістр»

*Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного,
м. Мелітополь*

ПОНЯТТЯ ЦИФРОВІЗАЦІЇ В ЕКОНОМІЦІ

Цифровізація (англ. мовою digitalization) як суспільне явище почала поширюватись ще у 20 ст. Віртуалізація та поширення інформації стає все більш персональними та мобільними, змінюється формат передачі даних, потреба в швидкому обміні інформацією. Бізнес і населення все більше переходять в електронну систему, адаптуючись до нових можливостей цифровізації. Надати додаткового прискорення економіці – головна мета цифровізації.

Тому сьогодні у глобальному світі спостерігається активний перехід від традиційної економіки до цифрової, яка базується на електронній інфраструктурі (інтернет, телекомунікації, програмне та апаратне забезпечення), електронному бізнесі (автоматизація господарської діяльності), електронній комерції (дистрибуція товарів через Інтернет), електронних грошах (проведення безготівкових розрахунків), електронному уряді (використанні сучасних інформаційних та комунікаційних технологій в управлінні державою) [1].

Кулинич М.Б. термін «цифровізація», характеризує як процес впровадження цифрових технологій, генерації, обробки, передавання, зберігання та візуалізації даних у різні сфери людської діяльності, а не тільки в економіку [2].

Цифровізація – це насичення фізичного світу електронно-цифровими пристроями, засобами, системами та налагодження електронно-комунікаційного обміну між ними. Це

уможливило інтегральну взаємодію віртуального та фізичного, тобто створює кіберфізичний простір.

Сфери, види діяльності й потреби суб'єктів визначають появу спеціалізованих цифрових сервісів, наприклад, таких як фінансові технології або фінтех (англ. мовою «FinTech») – з'являються з розвитком мережі Інтернет з потреб скорочення витрат на проведення фінансових операцій.

Окремо цифровізацією трансформують державні послуги й всі державні процеси. Її ідея полягає в тому, щоб максимальна кількість сфер життя українців були оцифровані для зручної комунікації громадян з державою, громадян між собою та бізнесом. Важливим завданням уряду є навчання людей цифрової грамотності. У найближчих планах України – цифрова трансформація таких пріоритетних сфер як охорона здоров'я, соціальний захист, податки, сфера освіти. На часі продовжується цифрова трансформація природоохоронної сфери України, а також будівельної галузі та великих промислових підприємств [3].

Цифрова трансформація – це й впровадження сучасних технологій у бізнес-процеси підприємства. Цей підхід передбачає не тільки встановлення сучасного обладнання чи програмного забезпечення, а й фундаментальні зміни у підходах до управління, корпоративної культури, зовнішніх комунікацій тощо.

Цифровізація вимагає розуміння взаємодії між людьми і технологіями, і ті хто при наданні своїх послуг володіє цим і потрібним стилем управління – швидше за все, очікують на успіх. Багато керівників вже розуміють можливості технології для поліпшення свого бізнесу. Однак, успішне впровадження нового програмного забезпечення вимагає певного мислення: технології повинні адаптуватися до людей, а не навпаки.

Список використаних джерел:

1. Ковальчук К. Ф., Бандоріна Л. М., Удачина К. О., Цифрова економіка – економіка XXI століття. Цифрова економіка : зб. матеріалів Національної наук.-метод. конф., 4–5 жовтня 2018 р., м. Київ : КНЕУ, 2018. С. 185-188.
2. Кулинич М. Б., Тенденції становлення цифрової економіки в глобальному економічному просторі. *Modern Economics*. 2019. № 16(2019). С. 57-63.
3. Цифровізація. Всеукраїнський форум Україна 30. URL: <https://ukraine30.com/digitalization/>

Оксана Чубарь, к.е.н., доцент
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
с.н.с Закарпатського регіонального центру соціально-економічних і гуманітарних
досліджень НАН України, м. Ужгород

НЕМАТЕРІАЛЬНІ ТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ СКЛАДОВІ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

У багатьох вітчизняних дослідженнях пострадянського періоду потенціал розглядався переважно з позицій його ресурсного забезпечення (як сукупність матеріальних, трудових, фінансових тощо ресурсів). Часто вживаними були терміни «інвестиційний» та «інноваційний» потенціал, саме вони вивчались в контексті залучення інвестицій та розвитку інноваційних процесів у регіонах країни. Проте останніми роками, з огляду, зокрема, на зарубіжний досвід, зростає інтерес до нематеріальної складової ресурсного потенціалу територіальних громад (ТГ).

Вся сукупність нематеріальних ресурсів в ряді наукових джерел поділяється на дві групи: 1) документовані нематеріальні активи, які мають зафіксовану в певних документах вартість, та 2) можливості, до яких віднесено знання, організаційні та управлінські складові. Носіями обидвох груп цих ресурсів є люди [2], і саме цей критерій дозволяє виділяти їх у широкій